

نراى : (اللهم إني أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسْلِ، وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ، (وَعَذَابِ الْقَبْرِ

له زهیدی کوری ئەرقەمهوه -بەزای خواي لىتىت- دەلىت: پىغەمبىرى خودا -صلى الله عليه وسلم- دەيھەرمۇو (لە نزايدىكىدا): «اللهم إني أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسْلِ، وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ، وَعَذَابِ الْقَبْرِ، اللهم آتِ نفسي تقوها، وَرَكِّعَا أنت خير من زكاه، أنت وَلِيُّها ومولاها، اللهم إني أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَمَنْ قَلْبٌ لَا يَخْشَعُ، وَمَنْ نَفْسٌ لَا تَشْبِعُ؛ وَمَنْ دُعْوةٌ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا»*. (*واته: خودايىه؛ من پەنات پىدەگرم له بىن دەسەلاتى وتمەمىلى وترسىنوكى ورەزىلى وپىرى وسزايى گور، خودايىه؛ ويستى خۆياراستن له تاوان بىھىخشه به ناخ ودهروونم، پىاك خاۋىنى بىھەرەوە له ويستى تاوان خراپەكردن چونكە تو باشتىرىن كەسىت كە خاۋىنى بىھەتەوە، خوايىه؛ تو سەرىيەشتىار خاوهنى ناخ ودهروونمى، خوايىه؛ من پەنات پىدەگرم له زانستىك كە سوودى نەبىت، وله داڭىك كە (لە تو نەترسىت، و له نەفس ودهروونىك كە تىر نەبىت، و له پارانەوهەيەك كە وەلام نەدرىتەوە

[صەھىحە] [موسىلەم گىزراويەتىيەوە]

پەناگىرن لە پەرسىتنەكانى دلە ونابىت ئەنجامبىرىت بۆ جگە لە خواي گەورە، بىن دەسەلاتى وتمەمىلى (العجز والكسىل) دوو ھاويرىن بەردەوام يېتكەوەن بىنگەر دەبن لە گەيشتن بە خىر وچاکە لە دونيا دوايرۆزدا، دەبنە ھۆى لاوازى وپىدەسەلاتى ويشتىگۈيختىن، ئەگەر تەمەلەكە بەھۆى كارى مروقەكەوە بىت ئەمە پىي دەووتلىت (تمەمىلى:الكسىل). وئەگەر بىنگەر كە لە ئەنجامدانى چاکە لە دەرەوەي دەسەلاتى مروقەكە بىت وتوانىي لەسەر ئەنجامدانى نەبىت ئەمە پىي دەووتلىت (بىن دەسەلاتى:العجز). (بىنگەر:البُخْلِ): بىريتىه له گىتنەوەي مال وسامان ونەبەخشىنى له بىنگەر خىرو چاکە وسوودى مروقەكەندا، بىنگەر دەكەت كە پارە وسامان كۆبكەنەوە وله خەزىنەدا ھەلىيگەرىت وله و بىنگەيانەدا خەرجى نەكەت كە خودا فەرمانى پىكىردووه. (بىربۇون:الھەرمِ): مەبەست ئەمەيە كاتىكى مروقە دەگاتە لوازىتىن قۇناغى تەمەنى وھېزى نامىنەت، وتوانىي بىركەنەوە وياڭىرەنەوە لواز دەبىت، وھېمەت وپىداگىرى لەسەر ئەنجامدانى كەردىوەي چاکە لواز دەبىت، بۆيە ناتوانىت وھەكۈپ يېقىلىن [يس: 68] واته: {وَهُوَ تَهْمَنْيَ هَرَكَسِيْكَ دَرِيْزَ بَكَهِينَ لَا شَهِيْ لَوَازَ وَنَاهَوَا وَدَهَكَهِينَ دَهِيْ ئَايَا زِيرَ نَابِنَ؟}. (سزايى گور:عذابِ القَبْرِ): وئەمە سزايدى كەنەت ئەھلى سونە وجه ماھەت كۆكىن لەسەر ئەمە سزايى ناو گور بۇونى ھەيە چونكە دەقەكانى قورئان وسونەت ئاماڭەيان بۆيى كەردووه، خواي گەورە دەفەرمۇيت: {وَمَنْ وَرَأَيْهُمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمٍ يُبَيَّنُونَ} [المؤمنون: 100] واته: {وَلَهُ بَيْشِيَانُهُو بَهْرَزِه خَيْكَ (زىيانى ناو گور) ھەيە تا ئەو بەرۋەھى زىندىو دەكىنەنەوە، گور يان باخىكە له باخەكانى بەھەشت يان چالىكە له چالەكانى دۆزەخ، بۆيە سونەته مروق پەنە بە خواي گەورە بىگەت كە سزايى گور لە ھەممو نويزىكدا، ئەمېش بەھۆى ترسناكى وەزىزى ئەو سزايدى. (خودايىه؛ ويستى خۆياراستن له تاوان بىھىخشه به ناخ ودهروونم:اللهم آت نەفسى تقوها): واتا خودايىه ويستى ئەنجامدانى فەرمانەكان دەبوركە وتنەوە لە نەھى لېكراوهەكان بىھىخشه به نەفسى من، ووتراوه: (تەقوادارى:خۆياراستن) لېرەدا بەرامبىر بە تاوان خراپەكارى باسکراوه ھەرورە كە خواي گەورە دەفەرمۇيت: {فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَتَقْوِيْهَا} [الشمس: 8]، واته: {ئېنجا بىنگەر (چەوت وخراب) و(چاڭ و خواپەرسىتىشى) پىنپىشاندا}. (پاڭ خاۋىنى بىھەرەوە له ويستى تاوان خراپەكردن چونكە تو باشتىرىن كەسىت كە خاۋىنى بىھەتەوە: ورَكَهَا أَنْتَ خَيْرٌ مِنْ زَكَاهَا): واتا لە تاوان وگۇناھەكان وشته پىسە چەوتەكان پاكى بىھەرەوە، كەس ناتوانىت پاكى بىكاھەوە جىگە لە تو نەبىت ئەي پەرۋەرگارمان. (خوايىه؛ تو سەرىيەشتىار خاوهنى ناخ ودهروونمى: أنت وَلِيُّها ومولاها): واتا تو نەفسى من سەرددەخەيت وكاروبارەكانم بۇ ئاسان دەكەيت وجىيە جىيى دەكەيت چونكە تو خاوهنى ئەو نەفسەيت ونېعمەتت پەشتووه بەسەرمدا كە ئەم نەفسەت پىيم بەخىشيووه. (خوايىه؛ من پەنات پىدەگرم: اللهم إني أَعُوذ بِكَ): واتا داوايى پاراستىم له تو دەكەم. (لە زانستىك كە سوودى نەبىت: من علم لا ينفع): واتا زانستىك سوودى نەبىت،

یان که سیک زانستی شهرعی هبیت و کردهوهی پن ئەنجام نه دات بؤیه ده بیت به بەلگەیەک لە دژی لە یرۆزى قیامەتدا، پىغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- دەفرمۇیت: (والقرآن حجة لك أو عليك) [رواه مسلم] واتە: (قورئان بەلگەیە بۆ تۆ، يان لە دژی تۆ)، وئەو زانستە کە سوودى نىبە نابىتە هوی جوانبۇونى بەرھوشت لە ناخدا بؤیه کردهوه چاکە کان ئەنجام نادات لە ېرۋەشدا پىداداشتى دەست ناكەۋىت. (ولە دلىك كە لە تۆ نەترسىت: وَمِنْ قُلْبٍ لَا يَخْشَعْ): واتا لە خودا نەترسىت و خشوعى تىددا نەبیت لە کاتى زىكىر كردن و گۈپگىرن لە قورئان، ئەمەش دلى بەرھە، داواكراوه کە ئەم جۆرە دله خشوعى تىددا بیت بۆ پەرۋەردگارى و كراوه بیت بۆ مەبەستى، و دەبیت ئەو دله ئامادە بیت بۆئەوهى نور ويرۋىشنىايى تىبىچىت، ئەگەر دل بەم شىوه يە نەبیت ئەوا دلىكى بەرھە، وېيويستە بەندە پەنا بە خواى گەورە بىگرىت لەم دله، خواى گەورە دەفرمۇیت: {أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّنْ رَّبِّهِ فَوِيلُ لِلْقَسِيَةِ فُلُوْهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ} [الزمر: 22] واتە: {دەى ئايا كەسیک خودا سینە گوشاد كردووه بۆ ئىسلام و ئەو لەسەر بىبازى ېرونماكى پەرۋەردگارىتى (وەك كەسيكە دلى بەرھە بۇوبىت لە ئاست ئىسلام) جا سرا و لە ناوجۇون بۆ ئەوانەي دلىان بەرھە لە ئاست (قورئان) ويادى خوادا]. (ولە نەفس و دەرۋونىك كە تىر نەبیت: ونفس لا تشيع): بەھۆي پەيوەست بۇونى بەم دونيا كورته، وته ماھ وھەلپە كردن وھېبا خواتىن بە هيواى دوورە كانى داھاتوو. (ولە پارانەوهىك كە وەلام نەدرىتەوە: ومن دعوة لا يُستجاب): واتا پەنا دەگرم بە خواى گەورە بە ھۆكارە كانى وەلام نەدانەوهى نزاكانم، بەھۆي تورەبى خواى گەورە، چونكە وەلام نەدانەوهى نزاكان نىشانەوهى بەتكىردنەوهى نزاكارە؛ ئەمېش تەنها خودا دەيزانىت، بە پىچەوانەي نزاي ئىماندارەوە كە وەلامدەدرىتەوە لە دونيادا، يان بەللا وناخۆشىيەكى لىن دوور دەخرىتەوە، يان سزايدەكى ناو گۆر يان قيامەتى لەسەر لادەدرىت، نزاي ئىماندار ھەرگىز نافەوتىت بە پىچەوانەي نزاي كافرە كانەوهە، خواى گەورە دەفرمۇیت: {وَمَا دُعَىٰ لِكُفَّارِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ} [غافر: 50] واتە: {بىنگومان پارانەوهى بىباوهەران وون دەبىت و بىتسوودە}.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/5878>

